

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра «Сестринська справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Гордійчук С.В.

«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ
НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Невідкладна медична допомога у внутрішній медицині на догоспітальному етапі» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.

«27» серпня 2021 року.

Розробник: Можарівська А. А. к.м.н., асистент кафедри «Сестринська справа».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Сестринська справа»

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Завідувач кафедри _____ д. мед. наук, професор, Заболотнов В.О.

Схвалено науково-методичною радою Житомирського медичного інституту ЖОР, для студентів освітнього ступеня бакалавр, галузі знань: 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина».

Протокол від №1 від «31 » серпня 2021 року

Узгоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Екстрена медицина»

Гарант ОПП _____ к.мед.н Можарівська А.А.

Голова _____ Гордійчук С.В.

Перезатверджено

« ____ » _____, 20 ____ р.

« ____ » _____, 20 ____ р.

« ____ » _____, 20 ____ р.

« ____ » _____, 20 ____ р.

1. Мета вивчення дисципліни

Основною метою медичної освіти в Україні є підготовка висококваліфікованого медичного працівника, який буде відповідати рівню розвитку сучасної медицини і вимогам суспільства. Формування компетентного спеціаліста – багатогранний процес, основною метою якого є впровадження Стандартів вищої освіти.

Метою навчальної дисципліни «Невідкладна медична допомога у внутрішній медицині на догоспітальному етапі» є впровадження сучасних освітніх стандартів, що дозволяє формувати професійного компетентного спеціаліста (парамедика), який здатний ефективно і продуктивно мислити, застосовувати знання у практичних ситуаціях, бути комунікабельним і працювати в команді, своєчасно приймати правильні рішення, надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах, оцінювати вплив небезпечних чинників щодо розвитку ускладнень в невідкладних станах внутрішньої медицині.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки молодшого спеціаліста дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Компетентнісний потенціал предмета та результати навчання:

Загальні:

- Здатність навчатися та самонавчатися.
- Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою
- Здатність бути критичним та самокритичним.
- Здатність діяти на підставі етичних суджень.
- Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність.
- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.
- Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності.
- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- Відповідально ставитися до завдань і обов'язків.

Спеціальні (фахові):

- Здатність оцінити місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку.
- Здатність зберігати недоторканість місця події, речових доказів та взаємодіяти з іншими екстреними службами.
- Здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів.
- Здатність проводити медичне сортування.

- Здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію.
- Здатність надати екстрену медичну допомогу при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах.
- Здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту.
- Здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції, ін'єкції; забезпечувати внутрішньокістковий та периферичний внутрішньовенний доступи.
- Здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби.
- Здатність записувати та інтерпретувати результати електрокардіограми.
- Здатність передавати до відділення екстреної медичної допомоги інформацію про процес надання медичної допомоги пацієнту на місці події та протягом транспортування до відділення, при необхідності допомагати персоналу відділення екстреної медичної допомоги.
- Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

1.1. Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо – кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність: 223 «Медсестринство» Спеціалізація: «Екстрена медицина»	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів - 6		Семестр -5
Загальна кількість годин – 120		
Тижневих годин для денної форми навчання : аудиторних - 66 самостійної роботи студента - 54	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції – 20 год.
		Практичні – 46 год.
		Самостійна робота - 54 год.
		Вид контролю: ПМК, іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання – 66 год / 54 год (55%/45%).

1.2. Статус дисципліни

Обов'язкова.

1.3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

– ґрунтується на попередньо вивчених дисциплінах: українська мова, історія та культура України, латинська мова та медична термінологія, анатомія людини, фізіологія, фармакологія та медична рецептура, патоморфологія та патофізіологія, мікробіологія, основи медсестринства, обстеження та оцінка здоров'я людини, клінічне медсестринство в внутрішній медицині, клінічне медсестринство в педіатрії, клінічне медсестринство в хірургії, клінічне медсестринство в акушерстві та гінекології, клінічне медсестринство в інфектології, клінічне медсестринство в неврології, психіатрії та наркології, медсестринство в професійній патології, клінічна фармакологія з токсикологією;

– інтегрується з такими дисциплінами: медичне та фармацевтичне товаровознавство, НМД в хірургії на до госпітального етапі, НМД у внутрішній медицині на до госпітального етапі, НМД в педіатрії на до госпітального етапі, НМД при травмах на до госпітального етапі, НМД в неврології, психіатрії та наркології на до госпітального етапі, НМД при інфекційних захворюваннях з основами епідеміології, НМД в акушерстві та гінекології на догоспітальному етапі, НМД при гострих отруєннях, НМД при шкірно-венерологічних захворюваннях на догоспітальному етапі, НМД при захворюваннях і травмах зубів та порожнини рота, військово-медична допомога та медицина надзвичайних ситуацій, соціальна медицина;

– закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та умінь з циклу дисциплін професійної і практичної підготовки молодшого спеціаліста.

1.4. Очікувані результати навчання

Результати навчання, згідно профілю програми, після вивчення дисципліни «Невідкладна медична допомога у внутрішній медицині на догоспітальному етапі»:

- Знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги.
- Знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків.
- З абсолютною точністю продемонструвати методики введення лікарських засобів: внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно, довенно (в периферичні і центральні вени), внутрішньокістково.
- Продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов.

- Провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів.
- Описати ранні ознаки загрози раптової зупинки серця (раптової зупинки кровообігу – РЗК), вказати належні кроки для лікування РЗК та продемонструвати серцево-легеневу реанімацію (на симульованому пацієнті) у дорослих відповідно до сучасних міжнародних стандартів.
- Визначити критичні порушення серцевого ритму (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та вказати алгоритм подальших лікувальних дій.

1.5. Критерії оцінювання результатів навчання

Модуль I

Поточне тестування та самостійна робота							ПМК	ІДРС	Сума
ЗМ 1		ЗМ 2					40	4	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
8	8	8	8	8	8	8			
56									

№ п/п	Форми контролю	Засвоєння теоретичних знань	Формування практичних вмінь	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
1	Поточний контроль					
	Заняття 1	3	3	2		
	Заняття 2	3	3	2		
	Заняття 3	3	3	2		
	Заняття 4	3	3	2		
	Заняття 5	3	3	2		
	Заняття 6	3	3	2		
	Заняття 7	3	3	2		
	Разом	21	21	14	4	
		60				
2	ПМК	40				
3	Разом сума балів за засвоєння модулю	100				

- максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – **n**;
- максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{n} = m \text{ (балів)} \times n + (\text{ІДСР});$$

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{7} = 8 \text{ балів} \times 7 + 4 \text{ бали (ІДСР)}$$

4 бали, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивченні Модуля I – 8 балів.

«5» - 8-7 балів

«4» - 6 балів

«3» - 5 балів

«2» - 4 бали і менше

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю – 35 балів.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті - 2 бали.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку - 4 бали. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

Модуль II

Поточне тестування та самостійна робота				ІМК	ІДРС	Сума
ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	40	4	100
Т8	Т9	Т10	Т11			
14	14	14	14			
56						

№ п/п	Форми контролю	Засвоєння теоретичних знань	Формування практичних вмінь	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1	Поточний контроль				
	Заняття 1	5	5	4	
	Заняття 2	5	5	4	
	Заняття 3	5	5	4	
	Заняття 4	5	5	4	
	Разом	20	20	16	4
		60			
2	ІМК	40			
3	Разом сума балів за засвоєння модулю	100			

- максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – **n**;
- максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:
 $60 \text{ (балів)} = m \text{ (балів)} \times n + \text{ІДРС}$;

$$\frac{n}{4} \cdot 60 \text{ (балів)} = 14 \text{ балів} \times 4 + 4 \text{ балів (ІДСР)}$$

4 бали, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивченні Модуля II – 14 балів.

« 5» - 13-14 балів,

« 4» - 11-12 балів,

« 3» - 9-10 балів,

« 2» - 8 балів і менше.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю – 36 балів.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті - 4 бали.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку - 4 бали. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1.6. Засоби діагностики результатів навчання

1. Підсумковий модульний контроль

2. Екзамен

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання та кровообігу

Змістовий модуль 1. Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання

Тема 1. Напад бронхіальної астми. Астматичний статус.

Тема 2. Кровохаркання. Легенева кровотеча.

Змістовий модуль 2. Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу

Тема 3. Гіпертонічний криз. Тромбоемболія легеневої артерії.

Тема 4. Стенокардія. Інфаркт міокарда. Гострий коронарний синдром.

Тема 5. Непритомність. Колапс. Кардіогенний шок.

Тема 6. Напад серцевої астми. набряк легень.

Тема 7. Аритмії.

Тема 8. Підсумковий модульний контроль.

Модуль II. Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення, нирок і сечовивідних шляхів, ендокринних захворюваннях. Гострі алергійні захворювання.

Змістовий модуль 3. Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення

Тема 9. Шлунково–кишкові кровотечі. Печінкова колька. Печінкова кома.

Змістовий модуль 4. Невідкладні стани при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів

Тема 10. Гостра ниркова недостатність. Ниркова колька.

Змістовий модуль 5. Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях.

Тема 11. Гіперглікемічна кома. Гіперосмолярна кома. Гіпоглікемічна кома.

Змістовий модуль 6. Гострі алергійні захворювання.

Тема 12. Кропив'янка. набряк Квінке. Анафілактичний шок.

Тема 13. Підсумковий модульний контроль.

2.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	У тому числі		
		лекції	практика	СРС
1	2	3	4	5
Модуль I				
Змістовий модуль 1 Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання				
Тема 1. Напад бронхіальної астми. Астматичний статус	12	2	4	6
Тема 2. Кровохаркання, легенева кровотеча	12		4	8
Разом за змістовим модулем 1	24	2	8	14
Змістовий модуль 2 Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу				
Тема 3. Гіпертонічний криз. Тромбоемболія легеневої артерії	12	2	4	6
Тема 4. Стенокардія. Інфаркт міокарда. Гострий коронарний синдром	6	2	4	-
Тема 5. Непритомність, колапс, кардіогенний шок	10	2	4	4
Тема 6. Напад серцевої астми. Набряк легенів	6	2	4	-
Тема 7. Аритмії	10	2	2	6
Тема 8. Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем 2	46	10	20	16
Всього за Модулем I	70	12	28	30
Модуль II				
Змістовий модуль 3 Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення				
Тема 9. Шлункові кровотечі. Печінкова коліка. Печінкова кома	10	2	4	4
Разом за змістовим модулем 3	10	-	-	-
Змістовий модуль 4 Невідкладні стани при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів				
Тема 10. Гостра ниркова недостатність. Ниркова колька	12	2	4	6

Разом за змістовим модулем 4	12	-	-	-
Змістовий модуль 5 Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях				
Тема 11. Гіперглікемічна кома. Гіперосмолярна кома. Гіпоглікемічна кома	10	2	4	4
Разом за змістовим модулем 5	10	-	-	-
Змістовий модуль 6 Гострі алергічні захворювання				
Тема 12. Кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок	16	2	4	10
Тема 13. Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем 6	18	2	6	10
Всього за Модулем II	50	8	18	24
Всього годин з дисципліни	120	20	46	54

2.2. Тематичний план лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль I	
1	Напад бронхіальної астми. Астматичний статус. Кровохаркання. Легенева кровотеча	2
2	Гіпертонічний криз. Тромбоемболія легеневої артерії	2
3	Стенокардія. Інфаркт міокарда. Гострий коронарний синдром	2
4	Непритомність. Колапс. Кардіогенний шок	2
5	Напад серцевої астми. набряк легенів	2
6	Аритмії.	2
	За модулем:	12
	Модуль II	
7	Шлунково-кишкові кровотечі. Печінкова колька. Печінкова кома	2
8	Гостра ниркова недостатність. Ниркова колька	2
9	Гіперглікемічна кома. Гіперосмолярна кома. Гіпоглікемічна кома	2
10	Кропив'янка. набряк Квінке. Анафілактичний шок	2
	За модулем:	8
	Всього годин:	20

2.3. Тематичний план практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль I	
1	Напад бронхіальної астми. Астматичний статус	4
2	Кровохаркання. Легенева кровотеча	4
3	Гіпертонічний криз. Тромбоемболія легеневої артерії	4
4	Стенокардія. Інфаркт міокарда. Гострий коронарний синдром	4
5	Непритомність. Колапс. Кардіогенний шок	4
6	Напад серцевої астми. набряк легенів	4
7	Аритмії.	2
8	Підсумковий модульний контроль Модулю I	2
	За модулем:	28
	Модуль II	
9	Шлунково-кишкові кровотечі. Печінкова колька. Печінкова кома	4
10	Гостра ниркова недостатність. Ниркова колька	4
11	Гіперглікемічна кома. Гіперосмолярна кома. Гіпоглікемічна кома	4
12	Кропив'янка. набряк Квінке. Анафілактичний шок	4
13	Підсумковий модульний контроль Модулю II	2
	За модулем:	18
	Всього годин:	46

2.4. Тематичний план самостійної роботи

№ п/п	Тема	Кількість годин
	Модуль I	
1	Гостра дихальна недостатність	6
2	Інфаркт легені	4
3	Рак легень	4
4	Мітральні вади серця	6
5	Гостра судинна недостатність	4
6	Миготлива аритмія. Пароксизмальна тахікардія	6
	За модулем:	30
	Модуль II	
7	Гострий панкреатит	4
8	Гострий цистит	6
9	Тиреотоксична кома	4
10	Медикаментозна алергія	6
11	Охорона праці у внутрішній медицині	4
	За модулем:	24
	Всього годин:	54

2. Зміст програми

Модуль I. Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання та кровообігу

Змістовий модуль 1. Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання

ЛЕКЦІЯ

Напад бронхіальної астми. Астматичний статус. Кровохаркання. Легенева кровотеча.

Бронхіальна астма: визначення, етіологія, основні алергени, патогенез, класифікація, клінічна картина нападу бронхіальної астми, ускладнення, діагностика, невідкладна допомога при нападі та принципи лікування в період ремісії. Астматичний статус, тактика.

Поняття про легеневу кровотечу, кровохаркання, визначення, фактори ризику, патогенез, клінічна картина, ускладнення. Значення ранньої діагностики для прогнозу захворювання, принципи лікування, профілактика. Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі при легеневій кровотечі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Гостра дихальна недостатність

Інфаркт легені

Рак легень

Навчальна практика

Напад бронхіальної астми. Астматичний статус

Обстеження хворих на бронхіальну астму. Визначення діагностичних критеріїв, характерних ознак, аналіз отриманих даних, оцінювання загального стану пацієнта. Встановлення причин виникнення цього стану та діагнозу. Вибір обсягу у наданні невідкладної допомоги.

Засвоєння механізму дії лікарських засобів, що використовуються при наданні невідкладної допомоги під час нападу бронхіальної астми, та при астматичному статусі. Оволодіння технікою використання спейсерів, небулайзерів. Навчання пацієнта застосуванню цих приладів під час самопомоги. Заповнення медичної документації.

Практичні навички:

- підрахунок частоти дихання;
- подавання кисню різними способами;
- накладання гірчичників та гірчичників-пакетів;
- аускультация легень;
- проведення інгаляції лікарських засобів за допомогою кишенькових інгаляторів, спейсерів, небулайзерів;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій і внутрішньовенних струминних та краплинних уведень препаратів;
- здійснення догляду під час задишки;

Навчальна практика **Кровохаркання. Легенева кровотеча**

Обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання, що супроводжуються кровохарканням або легеневою кровотечею (бронхоектатична хвороба, туберкульоз легенів, рак легенів). Визначення діагностичних критеріїв, характерних ознак, аналіз отриманих даних, оцінювання загального стану пацієнта. Встановлення причин виникнення цього стану та діагнозу. Вибір обсягу, надання невідкладної допомоги.

Засвоєння механізму дії лікарських засобів, що використовуються при наданні невідкладної допомоги під час кровохаркання та при легеневій кровотечі.

Заповнення медичної документації.

Охорона праці під час роботи з кров'ю, мокротинням.

Транспортування пацієнта в лікарняний заклад.

Практичні навички:

- підрахунок частоти дихання;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- вимірювання артеріального тиску;
- аускультація легень;
- застосування міхура з льодом;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій і внутрішньовенних струминних та краплинних уведень препаратів;
- здійснення догляду під час кровохаркання та легеневої кровотечі;
- дотримання правил охорони праці та охорони праці під час роботи з інфікованим матеріалом та його знезараження;

Змістовий модуль 2. Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу

ЛЕКЦІЯ

Гіпертонічний криз. Тромбоемболія легеневої артерії.

Артеріальні гіпертензії: визначення, есенціальна та симптоматичні гіпертензії. Етіологія, патогенез, класифікація гіпертонічної хвороби, клінічна картина, ускладнення, діагностика, лікування (основні групи гіпотензивних ліків), профілактика. Гіпертонічні кризи (неускладнений та ускладнений), невідкладна допомога.

Тромбоемболія легеневої артерії: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Невідкладна медична допомога при ТЕЛА.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Мітральні вади серця

Навчальна практика

Гіпертонічний криз. Тромбоемболія легеневої артерії

Об'єктивне обстеження (огляд, пальпація, аускультація) пацієнтів із

гіпертонічною хворобою, тромбоемболією легеневої артерії. Визначення основних клінічних ознак, аналіз отриманих даних. Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток певного невідкладного стану.

Визначення показників функціонального стану пацієнта, заходи щодо їхньої стабілізації.

Надання невідкладної допомоги при гіпертонічних кризах, відповідно до затверджених протоколів з медицини невідкладних станів. Проведення ЕКГ діагностики.

Надання екстреної медичної допомоги при ТЕЛА.

Засвоєння механізму дії лікарських препаратів, що використовуються під час надання медичної допомоги.

Визначення й обґрунтування подальшої тактики парамедика з урахуванням обставин, у яких перебуває пацієнт, і тяжкості його стану. Транспортування пацієнта. Заповнення медичної документації. Проведення дезінфекції медичного обладнання. Дотримання правил техніки безпеки та охорони праці під час роботи з електроприладами.

Практичні навички:

- проведення пальпації артеріальних судин кінцівок;
- дослідження властивостей пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- підрахунок частоти дихання;
- аускультация серця;
- аускультация легень;
- реєстрація електрокардіограми, оцінка результатів;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- накладання гірчичників та гірчичників-пакетів;
- проведення гірчичної ванни для рук і ніг;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;
- проведення кровопускання;

ЛЕКЦІЯ

Стенокардія. Інфаркт міокарда. Гострий коронарний синдром.

Ішемічна хвороба серця: визначення, етіологія, патогенез, класифікація. Стенокардія: визначення, класифікація, клінічна картина, діагностика, надання невідкладної допомоги при нападі, планове лікування, профілактика.

Гострий інфаркт міокарда: визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, ускладнення (кардіогенний шок, набряк легень, аритмії, тромбоемболії, розрив серця, аневризма шлуночків, синдром Дресслера), діагностика (зміни на електрокардіограмі, лабораторні критерії), невідкладна допомога, принципи лікування, профілактика. Атипові форми інфаркту міокарда.

Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток гострого коронарного синдрому. Невідкладна допомога.

Навчальна практика

Стенокардія. Інфаркт міокарда. Гострий коронарний синдром.

Обстеження пацієнтів із ішемічною хворобою серця. Визначення основних клінічних ознак щодо невідкладних станів при цих захворюваннях, аналіз отриманих даних. Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток певного невідкладного стану. Огляд, об'єктивне обстеження пацієнтів з стенокардією, інфарктом міокарда, гострим коронарним синдромом, Вибір, обґрунтування та участь у проведенні додаткових обстежень:

- запис електрокардіограми та визначення значних патологічних змін, які супроводжують стенокардію, інфаркт міокарда,;
- оцінювання загального та біохімічного досліджень крові;
- техніка безпеки під час роботи з електроприладами: електрокардіографом, електрокардіостимулятором;
- надання невідкладної допомоги в разі ураження електрострумом.

Встановлення діагнозу, визначення тяжкості стану пацієнта. Вибір обсягу невідкладної допомоги відповідно до поширеності інфаркту міокарда, наявності ускладнень при ньому. Засвоєння механізму дії лікарських препаратів, що використовуються під час надання медичної допомоги. Надання невідкладної допомоги. Визначення показників функціонального стану пацієнта, вжиття заходів щодо їхньої стабілізації. Визначення й обґрунтування подальшої тактики парамедика з урахуванням різних умов. Транспортування пацієнта. Заповнення медичної документації.

Практичні навички:

- проведення пальпації артеріальних судин кінцівок;
- дослідження властивостей пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- підрахунок частоти дихання;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- вимірювання температури тіла;
- подавання кисню різними способами;
- здійснення догляду під час задишки;
- аускультация серця;
- реєстрація електрокардіограми, оцінка результатів;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;
- проведення кровопускання;
- охорона праці під час роботи з електроприладами: електрокардіографом, електрокардіостимулятором;

ЛЕКЦІЯ

Непритомність. Колапс. Кардіогенний шок.

Гостра судинна недостатність: непритомність, колапс, шок. Визначення, етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, невідкладна допомога на догоспітальному етапі, подальша тактика.

Навчальна практика

Непритомність. Колапс. Кардіогенний шок.

Об'єктивне обстеження пацієнтів при непритомності, колапсі, кардіогенному шоці.

Встановлення діагнозу, визначення тяжкості стану пацієнта. Вибір обсягу невідкладної допомоги відповідно до поширеності судинної недостатності. Діагностика та лікування на догоспітальному етапі непритомності, колапсу кардіогенного шоку відповідно до затверджених протоколів з медицини невідкладних станів. Засвоєння механізму дії лікарських препаратів, що використовуються під час надання медичної допомоги. Надання невідкладної допомоги при цих станах. Визначення показників функціонального стану пацієнта, вжиття заходів щодо їхньої стабілізації.

Визначення й обґрунтування подальшої тактики парамедика з урахуванням різних умов. Транспортування пацієнта. Заповнення медичної документації..

Правила техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- проведення пальпації артеріальних судин кінцівок;
- дослідження властивостей пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- підрахунок частоти дихання;
- аускультация серця;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- охорона праці під час роботи з електроприладами: електрокардіографом, електрокардіостимулятором;
- надання невідкладної допомоги в разі ураження електрострумом.

ЛЕКЦІЯ

Напад серцевої астми. набряк легень.

Гостра серцева недостатність. Серцева астма. набряк легень. Поняття, причина, класифікація, клінічні симптоми, діагностичні критерії, невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Огляд, об'єктивне обстеження пацієнтів з нападом серцевої астми, набряком легенів.

Визначення показників функціонального стану пацієнта, вжиття заходів щодо

їхньої стабілізації.

Навчальна практика **Напад серцевої астми. набряк легень.**

Об'єктивне обстеження пацієнтів з нападом серцевої астми, набряком легенів.

Встановлення діагнозу, визначення тяжкості стану пацієнта. Вибір обсягу невідкладної допомоги на догоспітальному етапі відповідно до виду серцевої недостатності. Засвоєння механізму дії лікарських препаратів, що використовуються під час надання медичної допомоги. Визначення показників функціонального стану пацієнта, вжиття заходів щодо їхньої стабілізації. Визначення й обґрунтування подальшої тактики парамедика з урахуванням різних умов. Транспортування пацієнта. Заповнення медичної документації.

Практичні навички:

- проведення пальпації артеріальних судин кінцівок;
- дослідження властивостей пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- підрахунок частоти дихання;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- подавання кисню різними способами;
- здійснення догляду під час задишки;
- аускультация легень;
- аускультация серця;
- реєстрація електрокардіограми;
- проведення гірчичної ванни для рук і ніг;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;
- проведення кровопускання;
- охорона праці під час роботи з електроприладами: електрокардіографом, електрокардіостимулятором;
- надання невідкладної допомоги в разі ураження електрострумом.

ЛЕКЦІЯ **Аритмії.**

Виявлення клінічних проявів при порушенні функції синусового вузла (синусова тахікардія та брадикардія). Оцінювання порушень автоматизму серця, при аритміях, зумовлених порушенням функції збудливості міокарду. Аналіз ЕКГ при даному синдромі. Фібриляція та тріпотіння передсердь. Аналіз ЕКГ. Оцінювання стану тематичних пацієнтів.

Виявлення клінічних проявів та ЕКГ ознак тріпотіння і миготіння шлуночків. Аналіз ЕКГ. Аналіз порушень функції провідності серця — блокади (АВ, шлуночкові, передсердні).

Надання невідкладної допомоги при вказаних порушеннях ритму.
САМОСТІЙНА РОБОТА
Миготлива аритмія
Пароксизмальна тахікардія

Навчальна практика Аритмії.

Об'єктивне обстеження пацієнтів з аритміями. Вибір, обґрунтування та участь у проведенні додаткових обстежень:

- запис електрокардіограми та визначення значних патологічних змін, які супроводжують стенокардію, інфаркт міокарда, повну атріовентрикулярну блокаду, миготливу аритмію, екстрасистолію, шлуночкові тахікардії;
- техніка безпеки під час роботи з електроприладами: електрокардіографом, електрокардіостимулятором;
- надання невідкладної допомоги в разі ураження електрострумом.

Встановлення діагнозу, визначення тяжкості стану пацієнта. Вибір обсягу невідкладної допомоги відповідно до порушення ритму серця. Засвоєння механізму дії лікарських препаратів, що використовуються під час надання медичної допомоги. Визначення показників функціонального стану пацієнта, вжиття заходів щодо їхньої стабілізації.

Визначення й обґрунтування подальшої тактики парамедика з урахуванням обставин, у яких перебуває пацієнт, і тяжкості його стану. Транспортування пацієнта. Заповнення медичної документації.

Практичні навички:

- проведення пальпації артеріальних судин кінцівок;
- дослідження властивостей пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- підрахунок частоти дихання;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- подавання кисню різними способами;
- здійснення догляду під час задишки;
- аускультация серця;
- реєстрація електрокардіограми, оцінка результатів;
- накладання гірчичників та гірчичників-пакетів;
- проведення гірчичної ванни для рук і ніг;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;
- проведення кровопускання;
- охорона праці під час роботи з електроприладами: електрокардіографом, електрокардіостимулятором;
- надання невідкладної допомоги в разі ураження електрострумом.

Підсумковий модульний контроль.

Модуль II. Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення, нирок і сечовивідних шляхів, ендокринних захворюваннях. Гострі алергійні захворювання.

Змістовий модуль 3. Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення

ЛЕКЦІЯ

Шлунково – кишкові кровотечі. Печінкова колька. Печінкова кома.

Шлунково – кишкові кровотечі. Етіологія, клінічна картина, діагностика. Надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

Печінкова коліка. Етіологія, клінічна картина, діагностика. Надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

Печінкова кома. Етіологія, патогенез, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Гострий панкреатит

Навчальна практика

Шлунково – кишкові кровотечі. Печінкова колька. Печінкова кома.

Визначення діагностичних клінічних ознак, причин та факторів, що сприяють виникненню невідкладних станів. Аналіз отриманих даних, оцінювання загального стану пацієнта. Проведення диференційної діагностики шлунково-кишкових кровотеч від легеневих; печінкової коліки від холециститів; печінкової коми від уремічної та діабетичної ком. Засвоєння їхніх відмітних ознак. Встановлення діагнозу. Надання невідкладної медичної допомоги відповідно до обставин та тяжкості стану пацієнта. Проведення профілактики аспірації блювотних мас. Обґрунтування доцільності використання медичних препаратів. Транспортування пацієнта. Заповнення медичної документації. Виконання правил інфекційної безпеки під час роботи з кров'ю, блювотними масами.

Практичні навички:

- проведення поверхневої та глибокої пальпації живота;
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- підрахунок частоти дихання;
- підрахунок частоти пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- вимірювання температури тіла;
- здійснення догляду під час блювання;
- проведення поверхневої та глибокої пальпації живота, печінки; селезінки;
- застосування міхура з льодом;
- застосування грілки;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних введень препаратів;

- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;

Змістовий модуль 4. Невідкладні стани при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів

ЛЕКЦІЯ

Гостра ниркова недостатність. Ниркова колька.

Гостра ниркова недостатність. Етіологія. патогенез, класифікація, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Визначення тяжкості стану хворого. Встановлення діагнозу. Невідкладна допомога при гострій нирковій недостатності.

Ниркова колька. Етіологія. патогенез, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Гострий цистит

Навчальна практика

Гостра ниркова недостатність. Ниркова колька.

Обстеження пацієнтів із гострою нирковою недостатністю. Визначення основних клінічних ознак. Інтерпретація отриманих даних. Встановлення з анамнезу чинників, що зумовили розвиток певного невідкладного стану. Визначення тяжкості стану хворого, встановлення діагнозу. Надання невідкладної допомоги. Засвоєння механізму дії лікарських засобів, які застосовуються під час надання медичної допомоги.

Обстеження пацієнтів із нирковокам'яною хворобою. Визначення основних клінічних ознак. Надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

Планування подальшої тактики парамедика з урахуванням обставин, у яких перебуває пацієнт, і тяжкості його стану. Транспортування хворого. Заповнення медичної документації. Техніка безпеки під час роботи.

Практичні навички:

- дослідження сечі на білок
- надання хворому відповідного положення, перекладання пацієнта різними способами, транспортування його;
- підрахунок частоти дихання;
- підрахунок частоти пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- пальпація нирок
- вимірювання температури тіла;
- здійснення догляду під час блювання;
- проведення катетеризації сечового міхура м'яким катетером;
- застосування грілки;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;

Змістовий модуль 5. Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях

ЛЕКЦІЯ

Гіперглікемічна кома. Гіперосмолярна кома. Гіпоглікемічна кома.

Цукровий діабет. Визначення. Етіологія, чинники ризику. Класифікація
Клінічні ознаки. Гострі ускладнення цукрового діабету. Обстеження пацієнтів.
Додаткові обстеження. Експрес-діагностика.

Обстеження пацієнтів з гіперглікемічною, гіперосмолярною, гіпоглікемічною комами. Основні ознаки та надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

Техніки введення інсуліну. Види інсуліну.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тиреотоксична кома

Навчальна практика

Гіперглікемічна кома. Гіперосмолярна кома. Гіпоглікемічна кома.

Обстеження пацієнтів, хворих на цукровий діабет. Визначення основних клінічних ознак. Інтерпретація отриманих даних. Виявлення з анамнезу факторів, що є чинниками розвитку цього невідкладного стану. Вибір та обґрунтування додаткових обстежень (визначення рівня глюкози в крові). Проведення експрес-діагностики наявності глюкози та кетонових тіл у сечі. Оцінювання результатів. Визначення тяжкості стану хворого, встановлення діагнозу. Обстеження пацієнтів, оцінювання отриманих даних, установлення діагнозу в пацієнтів з гіперглікемічною, гіперосмолярною, гіпоглікемічною комами. Надання невідкладної медичної допомоги відповідно до обставин, тяжкості перебігу та стадії коми. Обґрунтування доцільності введення ліків. Відпрацювання техніки введення інсуліну. Засвоєння даних про різні види інсуліну. Планування подальшої тактики парамедика. Транспортування хворого. Заповнення медичної документації.

Практичні навички:

- підрахунок частоти дихання;
- підрахунок частоти пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- підшкірне введення інсуліну;

Змістовий модуль 6. Гострі алергійні захворювання.

ЛЕКЦІЯ

Кропив'янка. набряк Квінке. Анафілактичний шок.

Поняття про алергію та алергійні реакції. Основні типи алергійних реакцій. Обстеження пацієнтів, з гострими алергійними захворюваннями. Клінічні ознаки. Додаткові обстеження. Диференційна діагностика.

Невідкладна медична допомога на догоспітальному етапі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Медикаментозна алергія

Охорона праці у внутрішній медицині

Навчальна практика

Кропив'янка. набряк Квінке. Анафілактичний шок.

Обстеження пацієнтів, з гострими алергійними захворюваннями. Клінічні ознаки. Визначення причин виникнення кропив'янки, набряку Квінке, анафілактичного шоку, основних клінічних ознак та симптомів, що свідчать про загрозу життю. Діагностика та лікування на догоспітальному етапі набряку Квінке, анафілактичного шоку відповідно до затверджених протоколів з медицини невідкладних станів. Відпрацювання алгоритмів надання диференційної допомоги. Засвоєння складу протишокового набору. Засвоєння механізму дії лікарських засобів, які застосовуються під час надання медичної допомоги. Проведення проб на чутливість до фармакологічних засобів (під'язикова, внутрішньошкірна, внутрішньовенна). Оцінювання місцевих та загальних проявів алергійної реакції, визначення подальшої тактики парамедика, якщо проба позитивна. Вибір обсягу медичної допомоги та подальшої тактики парамедика залежно від діагнозу та умов, у яких перебуває хворий. Транспортування хворого. Заповнення медичної документації.

Практичні навички:

- дослідження властивостей пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- підрахунок частоти дихання;
- здійснення догляду під час блювання;
- промивання шлунка;
- постановка очисної та сифонної клізми;
- застосування міхура з льодом;
- застосування грілки;
- проведення інгаляції лікарських засобів за допомогою кишенькових інгаляторів;
- проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних струминних і краплинних уведень препаратів;
- подавання кисню різними способами;
- взяття крові з вени для лабораторного дослідження;
- проведення проби на чутливість до фармакологічних засобів;

Підсумковий модульний контроль.

3. Форма поточного та підсумкового контролю

1. Поточний контроль.
2. Тестовий контроль.
3. Підсумковий модульний контроль.
4. Екзамен.

4. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. *Баран, С. В.* Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник / С. В. Баран. - 3-є вид. - К. : ВСВ "Медицина", 2015. - 136 с.
2. *Антропова, Т. О.* Невідкладні стани в терапії: навч. посіб. / Т. О. Антропова. - К. : "Медицина", 2008. - 112 с.
3. Екстрена та невідкладна медична допомога : навч. посіб. / О. Ю. Бодулев [та ін.]; за ред. Д. А. Шкурупія. - Вінниця : Нова Книга, 2017. - 240 с.
4. *Медицина* невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Рошнін та ін.; за ред. І.С.Зозулі. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.
5. Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у терапевтичній практиці: підручник / Є. М. Стародуб [та ін.] ; За ред. Є. М. Стародуба. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2009. - 196 с.
6. *Внутрішні хвороби* / За ред. А.В. Єпішина. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2015.
7. *Внутрішня медицина: Терапія* / За ред. Н.М. Середюка. — К.: Медицина, 2014.
8. *Пропедевтика внутрішніх хвороб та догляд за терапевтичними хворими* / За ред. А.В. Єпішина. — Тернопіль: Б. в., 2015.
9. *Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б.* Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності: підручник. — К.: Медицина, 2014. — 488 с.
10. *Терапія* / За ред. проф. М.І Шведа, проф. Н.В. Пасечко. — Тернопіль: ТДМУ, 2015. — 648 с.
11. *Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін [Текст] : [довід.-посіб.] / за ред. проф. Ю. М. Мостового ; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. - 26-те вид., змін. - Київ : Центр ДЗК, 2019. - 791 с. : іл. 70.*
12. *Тлумачний словник з невідкладної медичної допомоги.* /Зозуля І. С., Марков Ю. І. –К.:, 2019. - 145 с
13. **30 НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У ТЕРАПІЇ** Навчальний посібник За редакцією професора Ю. М. Мостового [Інтернет ресурс], точка доступа: 33305FCDC5C2B2C4CACBC0C4CDC8D55FD1D2C0CDB2C25F323031372E69

[6E6464> \(vnmu.edu.ua\)](#) дата звернення 25.06.2021.

14. *Касевич Н.М., Шаповал К.І.* Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підручник. — К.: Медицина, 2015. — 248 с.

Допоміжні:

1. *Петриченко Т.В.* Перша медична допомога. — К.: Медицина, 2015.
2. *Сміян С.І.* Шпитальна терапія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2015.
3. *Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів / За ред. Ю.М. Мостового.* — Вінниця: Нова книга, 2015.
4. *Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (Basic Life Support - BLS) - "Перший на місці події": навчальний посібник / Г.Г. Рошчін [та ін.]; за ред. Г.Г. Рошчина.* - Київ : Юстон , 2018. - 119 с.
5. *Невідкладні стани: підручник / М. С. Регеда [та ін.]; за ред.: М. С. Регеди, В. Й. Кресюна.* - Львів : "Магнолія 2006", 2016. - 847 с.
6. [Невідкладні стани в терапії, Анафілактичний шок - Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в тера - Навчальні матеріали онлайн \(pidru4niki.com\)](#) (дата звернення 25.06.2021)